

סי' ל"א: "אמת ויציב אין לנו לעבור על מצות בוראנו" וכו'. נ"ב עיין לגר"פ בספרו תוכחת חיים (פרשת בחקתי דף פ"ט).

שם: "ואהוב את הבריות והי דן את כל האדם לכף זכות". נ"ב עיין לגר"פ בספרו אבות הראש ח"ב (דק"א ע"א).
סי' ל"ב: "וכל איש שאוהב את הצדקות וכו' אינו רואה דין חיבוט הקבר". נ"ב מקור הדברים במסכת חיבוט הקבר, ועיין שו"ת רדב"ז ח"א (סימן ק"ח), ולגר"פ בספרו צדקה לחיים (סימן ר"א), ולבנו הגר"פ בספרו אבות הראש ח"ב (דט"ו ע"ד), ובהגהותינו הנדפסות לספר תשב"ץ לחלמיד מהר"ם (סימן תקס"ט) בס"ד.

שם: "וכל איש שאוהב את הצדקות וכו' אינו רואה דין חיבוט הקבר ואפילו דינה של גהינם אינו רואה". כתב לי בני יקירי הרה"ג רבי שמואל יואל שליט"א: לכאורה קשה מאי "אפילו" דינה דגיהנם דקאמר רבינו ז"ל, הלא כל שכן הוא, ומה צדיקים שניצולים מדין גהינם, מדין חיבוט הקבר אין ניצולים, כמבואר בברייתא דחיבוט הקבר הובאה בספר ראשית חכמה (שער היראה ס"פ י"ד), וזה האוהב את הצדקות הניצול מחיבוט הקבר, לא כל שכן שניצל מדינה של גהינם, וצ"ב עכ"ד.

ואמרת לו שקשה יותר שהרי דברי רבינו ז"ל כאן הם ציטוט של דברי רישא דברייתא דחיבוט הקבר עצמה כנ"ל, ונמצא שדברי הברייתא סותרים זה לזה, ובשו"ת רדב"ז שם הביא הברייתא בשינוי ולא גרס "ואפילו" דינה של גהינם אינו רואה, אלא גרס "ואף" דינה וכו' וצ"ע.

סי' ל"ג: "כוא וראה כמה תעניות וצומות ותחינות מבקש כשבנו חולה, כי מרה נפשו עליו או על אחד מאוהביו, כל שכן שיש לו להתענות ולהתאבל בעשייתו עבירה והתשובה משיבה נפשו לעולמים".

ובספר לשון חסידים (ד"ה ע"ב) כתב: "מה שכתב רבינו ז"ל כמה תעניות וצומות מתענה כשבנו חולה - לא מצאתי בשום מקום, זולת ב"יצור ליום ראשון דשבועות "כאב ואם יקראוך הם מתענית" וע"ש.

ולענ"ד מקרא מלא הוא שכאשר הבן חולה האב צם עבורו, וכמפורש בספר שמואל ב' (י"ב ט"ו): "ויגף ה' את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש, ויבקש דוד את האלהים בעד הנער, ויצום דוד צום וגו', ויקומו זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא אבה, ולא ברא אתם לחם, וגו', ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשית, בעבור הילד חי צמת ותבך, וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם,

לספר בנו הגאון רבי אברהם ז"ל שו"ת שמע אברהם (סימן מ"ז), ועיין לבנו הגר"פ בספרו יפה ללב ח"ב (או"ח סימן תר"ז אות ג').

שם: "ואם הוא בחבורת בני אדם ונעשה דבר שלא כהוגן ולא נודע מי החוטא צריך שיאמר אני שחטאתי אף על פי שלא חטא כמעשה דרבי מאיר", נ"ב הגר"פ בספרו יפה ללב ח"ב (או"ח סימן תר"ז סוף אות ג') נראה שלא כתב כן רבינו אלא אם הוא גברא רבה כרבי מאיר שלא יבואו לחושדו אבל אינש דעלמא שיבואו לחושדו לא נכון לעשות עצמו אשם אם באמת הוא זכאי" ע"ש, פשט דברי רבינו ז"ל שעל כל אדם אמר דבריו ואטו גברא רבה כרבי מאיר שכיח האידנא, ועיין.

שם: "אם ראה בני אדם חוטאים ולא מיחה בידם, צריך להתוודות אף על פי שהוא לא חטא". נ"ב עיין לקמן (סימן תר"א), ולגר"פ בספרו יפה ללב ח"ב (או"ח סימן תר"ז אות ט').

סי' ב"ז: "ושמא ימות בשעתו". נ"ב עיין לגר"פ בספרו יפה תלמוד ח"א עירובין (ע"ה א' ד"ה אמר).

סי' ב"ח: "ואם יושב ולא יוכל לעמוד" וכו'. נ"ב עיין לגר"פ בספרו אבות הראש ח"ב (ד"א ע"ב).

שם: "כי דברי תורה יפים לטהר הלב מיצר הרע", נ"ב לשון ספר הזוהר הקדוש ח"א (ד"ב ע"א): "דהא לית לך מילה לתבא יצר הרע אלא אורייתא", ועיין לגר"פ בספרו ויקרא יצחק ברכות (כ"ב א' ד"ה אין).

שם: ברית עולם (ד"ה והקשו). נ"ב ולי נראה דרבותיה דרבי זירא דגם לאונסו לא הרהר. אך קשה מדברי רבי זירא בירושלמי ברכות (פ"ג ה"ג דכ"ו ע"ב) שהעיד על עצמו כל דקשיא ליה התם בבית הכסא סברתיה, ועיין בדברי הרב המאירי ז"ל ברכות (שם), ובחיבורי ויחי יעקב (סימן י"א) ודוק.

סי' ב"ט: "יתן תשבחות והודאות לקב"ה שהצילהו מחטוא לפניו אשר בידו להטות לבו". נ"ב הגר"פ בספרו יפה תלמוד ח"ב סוכה (נ"ב ב' ד"ה רש"י) שהעיר שהדברים סותרים לכתוב לקמן (סימן ל"ג) ע"ש. וי"ל.

שם: "וכל שהוא רוצה לשוב בתשובה" וכו'. נ"ב עיין לגר"פ בספרו יפה ללב ח"ב (קונטרס אחרון סימן ר"מ אות ט"ו דק"ב ע"ד).

סי' ל': נ"ב עיין שו"ת מהרש"ם ח"ג (סימן שמ"ג ד"ה ומ"ש ר"מ).